



RENÉ LE CLERCQ, ALGEMEEN VOORZITTER KAVB

‘Neem je omgeving

Ruim een jaar geleden werd René le Clercq algemeen voorzitter van de KAVB. In dat afgelopen jaar is er genoeg de revue gepasseerd: een uitzending van Zembla, de afbouw van het PT, en recent het verbod op metam-natrium. Wat kan de KAVB in zo’n roerige tijd voor de leden betekenen? Bijvoorbeeld als het gaat om de plannen van de overheid om de BKD op te laten gaan in een ZBO Plant zonder directe invloed van de sector zelf. ‘Als er iets is dat beter kan, prima. Maar om nu een huis dat er kwalitatief goed bij staat omver te gooien, dat gaat ons te ver. Wij vragen ons echt af: ‘Wat gaat er nu fout?’

Tekst:
Arie Dwarswaard
Fotografie: René Faas

Saaï is het bestaan in ieder geval niet als voorzitter van de KAVB. De ene keer zijn het de leden zelf die zich melden bij hun voorman, de andere keer is het de wereld buiten de bloembollensector die luidruchtig op de deur bonst. In alle gevallen is er de vraag om een reactie, om een antwoord. Hoe gaat de 154 jaar oude brancheorganisatie voor de bloembollensector met al die vragen om?

Je bent nu ruim een jaar voorzitter van de KAVB. Hoe kijk je terug op wat er zich afgelopen jaar allemaal heeft afgespeeld?

“Het is in ieder geval een heel dynamisch jaar geweest, waarbij er veel op de sector is afgekomen uit allerlei hoeken: politiek, maatschappij, financiering. En wat mij het afgelopen jaar meer dan duidelijk is geworden, is dat de wereld er heel anders zal uit gaan zien dan pakweg vijf jaar geleden. Dat zal voor veel ondernemers wennen zijn, maar het is de werkelijkheid waaraan ze niet kunnen ontkomen.”

Je hebt zelf veel ervaring opgedaan in de planten- en uitgangsmateriaalwereld. Zie je grote verschillen of juist overeenkomsten?

“Ik heb vooral veel ervaring opgedaan in de glastuinbouw, en dat is toch een andere wereld dan die van de open teelten waartoe de bloembollensector behoort. Neem alleen al de snelheid waarmee sortimentsvernieuwing plaatsvindt. Bij chrysant bijvoorbeeld kun je drie jaar na een kruising een nieuwe cultivar commercieel introduceren. Bij een tulp duurt dat 25 jaar, en dan begint het pas. De teelt van uitgangsmateriaal vindt hier niet meer plaats, en waar je als bloembollenteler maar een paar oogstmomenten per jaar hebt, is dat in de glasteelt eigenlijk elke dag. Kijkend naar het ondernemerschap dan is het verschil tussen glas en bollen niet zo groot. Er is ondernemersdrive, mensen willen investeren, willen vooruit.”

Dit is het eerste jaar zonder wezenlijke PT-bijdrage en dus veel minder onderzoek. Wat betekent dit voor de bloembollensector?

“De maatregel die heeft geleid tot het einde van het PT kan ik niet anders dan aanduiden als een mooie baby die samen met het badwater wordt weggegooid. Vooral het strategisch fundamenteel onderzoek zal hier onder gaan lijden. Dat zal de eerste paar jaar in



serieus'

de praktijk nog niet zo erg opvallen, maar daarna komt dat echt in de knel. Ondernemers gaan nu eenmaal niet zo snel investeren in langetermijnonderzoek. Zij kijken vooral naar wat het geld dat ze in onderzoek steken hen direct oplevert. En dan komt praktisch onderzoek toch eerder in beeld dan fundamenteel onderzoek. Met een neerwaartse spiraal in het onderzoek als gevolg. En dat is niet alleen zo voor de bloembollensector, maar raakt in feite de hele agrarische sector."

Kan een sector als de bloembollen zonder goed onderzoek, zoals PPO dat decennialang heeft uitgevoerd?

"Nee, en dat geldt niet alleen voor de bloembollensector. De Nederlandse agrarische sector heeft een vooraanstaande positie in de hele wereld, en die kunnen we alleen maar behouden als er blijvend wordt geïnvesteerd in innovatie en onderzoek. Zonder die investeringen gaat het niet."

Wat doet de KAVB om toch voldoende onderzoek in stand te houden? Kan een fonds van lelie, tulp en hyacint ook voor andere gewassen? Hoe werkt de KAVB samen met andere organisaties om publiek-privaat onderzoek te organiseren? Welke rol speelt Greenport Holland hierin?

"Als KAVB willen we nog steeds heel graag het collectief verenigen en mobiliseren. Wat altijd weer een lastig aspect is, zijn de free riders. Dat kunnen we echter niet blijven roepen, want dan gebeurt er nooit wat. En dus zullen we problemen die er zijn moeten oplossen. Gewasgericht geld innen is vooral van belang om acute problemen aan te pakken, zoals de liesector dat nu doet met PLAMV en de tulpentelers vanwege virus. Deze oplossing is echter alleen weggelegd voor gewassen met een voldoende grote oppervlakte. En dan nog brengen ze maar

een fractie bijeen ten opzichte van voorgaande jaren. Een ander alternatief zien we als KAVB in het organiseren van een nieuwe collectiviteit. Greenport Holland is daar een mooi voorbeeld van. Daar werken we samen met andere sierteeltsectoren en kunnen we nog een aantal zaken collectief gefinancierd krijgen. Dat betekent niet dat er PT 2.0 komt, maar wel dat als het gaat om onderwerpen op het gebied van plantgezondheid of kennis en innovatie de overheid bereid is om mee te werken aan algemeen verbindend verklaringen, waardoor collectieve financiering van projecten door de hele sector mogelijk wordt. Hier zijn we als KAVB nauw bij betrokken. Op dit moment zijn we de organisatie hiervan aan het inrichten en de structuur aan het opzetten, zodat we komend najaar zaken verder kunnen gaan invullen."

Wat vindt de KAVB van de plannen over de overheid om de BKD en andere keuringsdiensten op te laten gaan in één ZBO Plant?

"In de eerste plaats zijn we als KAVB niet tegen verbeteringen. Als er iets is dat beter kan, prima. Maar om nu een huis dat er kwalitatief goed bij staat omver te gooien, dat gaat ons te ver. Wij vragen ons echt af: 'Wat gaat er nu fout?' De keuringssystematiek van de BKD staat in het buitenland hoog aangeschreven. Als sector zitten we zelf aan het stuur, en letten we goed op de kosten, met als resultaat dat de tarieven al een paar jaar zijn gedaald. Of de NVWA dit ook zo kostenoptimaal kan, daar hebben we echt onze twijfels over."

Hoe kijkt de KAVB aan tegen een keuringsdienst waarbij de sector zelf geen directe bestuurlijke invloed meer heeft? Hoe zit het met de opvatting van de overheid dat het niet goed is dat de slager zijn eigen vlees keurt? In hoeverre kunnen de organi-

saties een dergelijk voornemen nog tegenhouden?

"Dat van die slager die zijn eigen vlees keurt valt volgens mij nogal mee. De BKD is een onafhankelijke organisatie die werkt volgens objectieve normen en vastgestelde protocollen. Als je als sector daar de hand mee wil lichten, dan is het gauw klaar met een product dat voor een stevig deel naar het buitenland gaat. En dat buitenland heeft meer invloed op de keuringseisen dan de sector zelf."

"Wat dit proces betreft denk ik dat we op dit moment met een overheid te maken hebben die heel erg hard aan het vegen is met zijn bezem op allerlei terreinen. Ik snap die behoefte wel als ik kijk naar wat zich bij onder meer de woningcorporaties heeft voorgedaan, maar ik heb nu sterk de indruk dat de balans wel erg naar de andere kant aan het doorslaan is."

"Alle sectoren die hierbij betrokken zijn hebben duidelijk gemaakt hier geen behoefte aan te hebben. We voeren nog steeds gesprekken met de overheid en hopen op een goede afloop."

Hoe komt het dat de bloembollensector na twintig relatief rustige jaren ineens weer zo onder vuur ligt als het om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen gaat? Welke rol speelt de KAVB hier om ondernemers te helpen?

"De kritische houding van burgers richting de bloembollensector past in de huidige maatschappelijke ontwikkeling, waarin mensen op zoek gaan naar informatie, waarin internet en social media hun rol spelen, en waar de roep om transparantie groot is. Producenten dienen dat serieus te nemen. Kijk alleen maar naar het aantal terugroepacties van allerlei producten. Nu gebeurt dat bijna wekelijks, vijftien jaar geleden speelde dat nauwelijks. Het komt er op neer dat je als ondernemer een plaats hebt in de maatschappij en die gaat verder dan het kij-

ken naar de continuïteit van de eigen onderneming en het maken van winst. Duurzaamheid hoort daar nu ook bij."

"De KAVB doet op dit terrein al veel, en dat niet alleen nu. In feite werken we al twintig jaar aan terugdringing van het middelengebruik, aan het stimuleren van energiebesparing en het schoner werken. Wat er nu vooral bijkomt is communicatie met de omgeving. Als KAVB willen we de ondernemer daarin bijstaan. En wat ik merk is dat ondernemers ook snappen dat dit nodig is. Laat zien wat je doet en waar je mee bezig bent. Neem je omgeving serieus. Daar gaat het om."

Past het recente verbod op metam-natrium in het veranderend kijken naar de bloembollensector? Wat doet de KAVB eraan om dit probleem op te lossen?

"In het rapport dat ten grondslag ligt aan dit besluit is gekeken naar het risico op blootstelling aan volwassenen en kinderen, met als uitkomst een teeltvrije zone van minstens 150 meter. Dat feit ligt er. We hebben als KAVB vooral af te wachten wat de nieuwe informatie van de toelatingshouders oplevert. Wij zetten zelf in op meer onderzoek naar alternatieven, zoals CATT, maar of dat voldoende is zal de toekomst uitwijzen."

Komende jaren nog genoeg werk voor de inmiddels 154-jarige KAVB?

"Jazeker, alleen al de uitkomst van de ZBO-discussie is een belangrijk onderwerp, net als het financieren van nieuw onderzoek. Verder willen we als KAVB ondernemers ondersteunen in het gestalte geven aan het maatschappelijk ondernemen. Ook zie ik nog genoeg taken op sociaal-economisch terrein. Denk aan arbeidsomstandigheden, cursussen, omgang met je medewerkers. Ook daar kunnen we als KAVB ondernemers nog in toerusten. Kortom, werk genoeg."